

Kronikk av Bjørn Gudbjørgrud - Rådmann i Hamar
På trykk i HA 27. september.

Hamar mot 2030

Ambisjonsnivået i utkastet til ny kommuneplan er høyt: Hamar skal bli en tydeligere kunnskapsby med solid befolkningsvekst, bærekraftige løsninger og de beste barnehagene og skolene i landet. Kort sagt – en by som mange ønsker å bo i og flytte til.

I disse dager legger vi fram høringsutkastet til kommuneplanen. Planen legger rammene for hvordan Hamar skal utvikle seg fram til 2030. Etter en omfattende høringsrunde, der alle som har meninger om Hamars framtid får anledning til å si sitt, skal planen vedtas i kommunestyret i januar neste år. Vi innleder høringsperioden med et folkemøte 1. november, og jeg håper mange benytter muligheten til å engasjere seg. Det er viktig, fordi denne planen vil bli rettesnoren for all detaljplanlegging de neste 12 årene.

Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. Mange av målene i samfunnsdelen tror jeg de fleste vil stille seg bak, som at vi skal være en trygg og inkluderende kommune, en av landets beste kommuner å vokse opp i og en ledende idretts- og kulturby. Jeg tror også de aller fleste vil si seg enig i at Hamar skal være en by der det er lett å leve miljøvennlig – en «5-minuttersby» der førstevalget er sykkel, gange eller kollektivtransport. I kommuneplanen foreslås det at Hamar skal kutte 40 prosent i utslippet av klimagasser, sammenliknet med 2005. Den største delen av dette kuttet må skje på transportområdet. Skal vi lykkes med det, krever det tydelige grep som at arbeidsplasser og boliger legges tett opp til kollektivknutepunkt, at bilbruken reduseres og at ny teknologi erstatter forurensende løsninger som bensinmotorer og materialer som slipper ut mye CO2 i produksjonen. Allerede i høst vil vi legge fram et eget klimabudsjett for 2018, som en del av kommunens handlings- og økonomiplan. Et mer bærekraftig samfunn med mer gjenbruk og en såkalt sirkulær økonomi, krever endringer i kommunal planlegging, men det krever også en atferdsendring hos hver enkelt av oss.

På grunn av lave fødselstall og liten innvandring er folkeveksten i Norge svak. Mange kommuner sliter med fraflytting, redusert folketall og - som en konsekvens av det – dårligere økonomi. Konkurransen mellom kommunene om innbyggere og arbeidsplasser er tiltakende. Hamar har hevdet seg godt i denne konkurransen, men trenger nye virkemidler framover for at vi skal fortsette å tiltrekke oss næringsvirksomhet og nye innbyggere. Slik vår befolkning er sammensatt (høy alder) må befolkningsveksten i all hovedsak komme gjennom tilflytting. Arealstrategien og arealpolitikken er viktige virkemidler for å tiltrekke seg innbyggere og

næringsaktivitet. Jeg mener det er en hovedoppgave for kommunen å gjøre det attraktivt for innbyggere og næringsdrivende å etablere seg og bli værende i Hamar.

Arealdelen vil antakelig skape mest debatt. Den langsiktige arealstrategien skal vise hvordan arealbruken skal bygge opp under kommunens målsettinger. Det er viktig at den er tydelig nok til å gi klare prioriteringer, men samtidig balansert nok til å forene hensyn som kan være motstridene: Hvordan kan vi både vokse og gi rom til nye innbyggere og nytt næringsliv, samtidig som vi tar vare på dyrket mark og grøntområder? Ofte kan vi klare begge deler, men noen ganger må vi ta valg som velger det ene framfor det andre. Ett eksempel på det, er at vi neppe kommer unna å bruke noe dyrket mark for å legge til rette for bolig- og næringsutvikling. Sett fra mitt ståsted er dette nødvendig for å lykkes med de ambisjonene vi har for vekst og utvikling i kommunen. Høringen og den politiske diskusjonen vil vise om det er oppslutning om dette.

Det er bred politisk enighet i Hamar om at fortetting er en riktig strategi for vekst. Knapphet på utbyggingsarealer gjør at antakelig så mye som to av tre nye boliger vil komme som fortetting og omforming i etablerte områder. Det gjør det enklere å skape en miljøvennlig by, men det skaper også store diskusjoner lokalt. Hvis du er vant til å ha en stor eplehage som nærmeste nabo, skaper sjelden et nytt hus i tre eller fire etasjer som erstatning for dette særlig begeistring. Jeg mener likevel at dette er en nødvendig og riktig vei å gå, og håper at høringsprosessen gir tilslutning til dette. Vi skal huske på at byer som ikke har slike diskusjoner, de er preget av stagnasjon og ikke av vekst. Skal vi realisere visjonen om å være Innlandets urbane hjerte i 2030, må vi ta i bruk virkemidler som bidrar til vekst og utvikling. Også de som skaper debatt og kan være litt kontroversielle – som å tillate noen høyhus på strategiske steder.